

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3007/2022
28.06.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић, Мирјане Андријашевић, Зорана Хаџића и Весне Субић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Борис Сарић, адвокат из ..., против тужене Предшколске установе „Радосно детињство“ Нови Сад, коју заступа Правобранилаштво Града Новог Сада, ради исплате, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1774/22 од 21.04.2022. године, у седници одржаној дана 28.06.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1774/22 од 21.04.2022. године, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1774/22 од 21.04.2022. године и пресуда Основног суда у Новом Саду П1 1769/2021 од 11.02.2022. године, тако што се **ОДБИЈА**, као неоснован, тужбени захтев тужиље да се обавезе тужена да тужиљи за период од 01.04.2018. године до 31.03.2021. године исплати: на име накнада трошкова за исхрану у току рада износ од 103.572,75 динара, са затезном каматом од 01.09.2021. године до исплате и износ од 18.878,49 динара на име затезне камате обрачунате за период од доспелости сваког појединачног месечног износа до 31.08.2021. године и на име накнаде регреса за коришћење годишњег одмора износ од 82.541,93 динара са затезном каматом од 01.09.2021. године до исплате и износ од 13.930,97 динара на име затезне камате обрачунате за период од доспелости сваког појединачног месечног износа до 31.08.2021. године и **ОДБИЈА** захтев тужиље за накнаду трошкова парничног поступка са затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужиља да туженој накнади трошкове целог поступка у износу од 94.500,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема писаног отправка ове пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 1769/2021 од 11.02.2022. године, ставом првим изреке, усвојен је примарни тужбени захтев тужиље. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиљи за период од 01.04.2018. године до 31.03.2021.

године, накнади трошкове исхране у току рада и трошкове регреса за коришћење годишњег одмора са законском затезном каматом и обрачунатом затезном каматом, као у његовом садржају. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 81.044,00 динара са затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1774/22 од 21.04.2022. године, одбијене су жалбе парничних странака и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је изјавила благовремену ревизију због погрешне примене материјалног права и предложила да се о ревизији одлучи као изузетно дозвољеној на основу одредбе члана 404. став 1. Закона о парничном поступку.

По оцени Врховног суда, у конкретном случају су испуњени услови за одлучивање о ревизији тужене, као изузетно дозвољеној, прописани одредбом члана 404. став 1. ЗПП, јер је потребно уједначавање судске праксе о праву запослених којима се плата исплаћује у висини вредности минималне зараде у установама које се финансирају из буџета Републике Србије на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора по основу рада.

Из изложених разлога, Врховни суд је одлуку као у ставу првом изреке донео применом одредбе члана 404. став 2. ЗПП.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. ЗПП и утврдио да је ревизија тужене основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је у утуженом периоду била у радном односу код тужене где је обављала послове ... са коефицијентом за обрачун и исплату плате од 6,30. Тужена је у утуженом периоду тужиљи обрачунавала и исплаћивала основну плату, множењем основице коју објављује Влада РС са коефицијентом радног места. Тужиљи је плата обрачунавана и исплаћивана у висини минималне зараде, а у обрачунским листама није исказивала накнада за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора. Економско- финансијским вештачењем у току првостепеног поступка обрачуната је висина накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора за утужени период, а суд је прихватио варијанту обрачуна спрам параметара из тренутно важећих Посебних колективних уговора у РС и то: ПКУ за делатност путне привреде РС ("Сл. гласник РС", бр. 14/18), ПКУ за јавна комунална и друга јавна предузећа Града Новог Сада ("Сл. гласник РС", бр. 37/17 и 34/20), ПКУ за јавна и јавно комунална предузећа Града Суботице ("Сл. гласник РС", бр. 83/15), ПКУ за јавна и јавно комунална предузећа Града Панчева ("Сл. гласник РС", бр. 59/15 и "Сл лист Града Панчева", бр. 25/18-Анекс) и ПКУ за јавна предузећа у комуналној делатности на територији РС ("Сл. гласник РС", бр. 30/21).

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су усвојили тужбени захтев, закључивши да у износу минималне зараде, по дефиницији из члана 111. Закона о раду, не може да буде садржана предметна накнада трошкова исхране у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора, независно од чињенице што је

одредбом члана 4. став 1. Закона о платама у државним органима, јавним службама прописано да коефицијент изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему, а ставом 2. истог члана, да коефицијент садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора. По мишљењу нижестепених судова, у ситуацији када је тужена тужилји исплаћивала минималну зараду следи да тужилји није исплаћена накнада трошкова за исхрану у току рада и регрес, па је тужена дужна да јој те накнаде исплати у износу утврђеном вештачењем, а према критеријумима у упоредним важећим Колективним уговорима у Републици Србији, који су важећи у истом временском периоду на који се односи и предметно потраживање тужилје, и који се односе на предузећа која, као и тужена обављају делатности и послове којима се обезбеђује остваривање права грађана и задовољавање потреба грађана и организација, и као и тужена су обухваћени регулативом која се односи на јавне службе.

По оцени Врховног суда, становиште нижестепених судова није правилно.

Одредбом члана 52. став 1. Закона о предшколском васпитању и образовању („Службени гласник РС“, бр. 18/10... 86/19), прописано је да се висина плате, накнаде и других примања утврђује јединствено за све запослене у предшколским установама чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе, у складу са прописима којима се уређују плате, накнаде и друга примања из радног односа у јавним службама, а ставом 2. истог члана прописано је да основица за обрачун и исплату плата у предшколским установама не може бити нижа од основице за обрачун и исплату у основном образовању и васпитању, али може бити увећана из средстава које оствари установа или јединица локалне самоуправе.

Закон о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 34/01... 86/19), прописује начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих примања запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе (члан 1. став 1. тачка 3). Одредбом члана 3. став 1. тог Закона, прописано је да основицу за обрачун и исплату плата утврђује Влада, осим за председника Републике, народне посланике и именована, постављена и запослена лица у службама председника Републике и Народне скупштине Републике Србије. На основу одредбе члана 4. став 1. истог Закона, прописано је да коефицијент изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему, а став 2. истог члана, да коефицијент садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Посебан Колективни уговор за запослене у установама предшколског васпитања и образовања чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе („Службени гласник РС“, бр. 43/17, 85/20 и 97/20 који је важио до 13.07.2020. године), у одредби члана 35. прописано је да запослени има право на плату у складу са законом (став 1), да се плата запосленог утврђује на основу: основице за обрачун плате, коефицијента, додатка на плату и обавеза које запослени плаћа по основу пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање из плата у складу са законом (став 2). Одредбом члана 36. наведеног колективног уговора прописано је да основна плата запосленог представља производ основице и коефицијента у складу са законом, а које одредбе су садржане и у одредбама чланова 36. и 37. важећег Колективног уговора за запослене у установама предшколског васпитања и образовања чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе („Службени гласник РС“, број 97/2020 од 07.07.2020. године)

Законом о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 95/18), у одредби члана 118. став 1. прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду и то, између осталог, за исхрану у току рада, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин (тачка 5) и регрес за коришћење годишњег одмора (тачка 6), а према ставу 2. истог члана, висина трошкова из става 1. тачка 5. овог члана мора бити изражена у новцу. Одредбе овог Закона примењују се и на запослене у државним органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе и јавним службама, ако законом није другачије одређено, на основу одредбе члана 2. став 2. тог закона.

Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 44/01... 58/14), коју је Влада Републике Србије донела на основу члана 8. Закона о платама у државним органима и јавним службама, утврђени су коефицијенти за обрачун плата запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе. Одредбом члана 2. став 1. тачка бб. наведене уредбе, утврђени су коефицијенти за обрачун исплата запослених из члана 1. ове Уредбе, које се примењују на запослене у предшколском образовању и васпитању.

У конкретном случају, тужилца је запослена у предшколској установи, па се на утврђивање и обрачун њене плате, као и накнада и додатака по основу рада према одредби члана 52. став 1. Закона о предшколском васпитању и образовању, примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама. Супсидијарна примена Закона о раду прописана је само за случај када посебним законом положај, права, обавезе и одговорностим запослених нису другачије уређени. Пошто посебан закон – Закон о платама у државним органима и јавним службама прописује да коефицијент за обрачун плате садржи и додатак за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, следи да та одредба посебног Закона искључује примену опште норме из Закона о раду. Посебним Колективним уговором за запослене у установама предшколског васпитања и образовања чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе није предвиђено право запослених на накнаду трошкова за исхрану у току рада и трошкова регреса за коришћење годишњег одмора. Дакле, како на основу члана 4. став 2. цитираног Закон о платама у државним органима и јавним службама као *lex specialis*, произлази да су примања по основу накнаде за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора садржана у коефицијенту као једном од елемената плате, то не постоји правни основ за остваривање предметног права тужилце. Тај основ не постоји ни у општем акту. Сагласно наведеном, тужилци не припада право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора пошто су те накнаде садржане у коефицијенту њене плате, па је стога чињеница да јој је у спорном периоду исплаћивана минимална зарада на основу одредбе цитираних одредби 35. и 36. (односно 36. и 37) Посебног Колективног уговора за запослене у установама предшколског васпитања и образовања чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе (као она основна плата која се исплаћује у тој висини и у ситуацији када је била нижа од минималне зараде) без утицаја на другачију одлуку јер она не активира права из Закона о раду као општег закона.

Како су преиначене нижестепене пресуде и одбијен тужени захтев, поводом ревизије тужене, то су преиначене нижестепене пресуде и у погледу одлуке о трошковима.

Из изложених разлога, Врховни суд је применом одредбе члана 416. став 1. ЗПП одлучио као у ставу другом изреке.

Тужена је успела у поступку по ревизији па јој, на основу одредбе члана 165. став 2. у вези члана 153. став 1, 154. и 163. став 2. ЗПП припада право на накнаду трошкова који су били потребни ради вођења ове парнице, и то: за састав три образложена поднеска износ од по 9.000,00 динара, за заступање на три одржана рочишта за главну расправу износ од по 10.500,00 динара и на име састава жалбе и ревизије износ од по 18.000,00 динара, применом Адвокатске тарифе важеће на дан предузимања тих парничних радњи („Службени гласник РС“, бр. 37/21 од 14.04.2021. године).

Из изложених разлога, Врховни суд је одлуку као у ставу трећем изреке донео применом одредбе члана 165. став 2. ЗПП.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић